

Dohnal, Josef

**Mezinárodní konference o žánrech na Masarykově univerzitě v
Brně**

Opera Slavica. 1994, vol. 4, iss. 1, pp. 60-61

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116352>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

a na nichž se sám překladatelsky podílel. Jeho nejnovější studie o Gumiljovovi, Pasternakovi a Mandelštamovi potvrzují, že je dnes zřejmě nejlepším znalcem ruské poezie zmíněného období. Kromě poezie překládá ovšem i prózu a také odborné knihy (Bachtina, Žimnuského aj.). Bohatá je i Honzíkova recenzní a kritická činnost.

Závažný je Honzíkův bohemistický přínos, edičně a odborně zaměřený především na Boženu Benešovou a Terezu Novákovou, za jejíhož nejlepšího znalce je obecně pokládán. Některé z jeho studií vyšly v zahraničí, např. *Der Weg der tschechischen Poesie zur Gegenwart*, Dortmund 1966 aj. V době druhého protektorátu 1969-89 Honzík spolu s J. F. Fraňkem a M. Drozdou redigoval sborníky českého rusistického samizdatu (osm svazků, devátý dodatečný vyšel až r. 1993). Přispěl do nich nejen původními studiemi a překlady, ale i vlastními verši, pod pseudonymem Martin Zik. Pod tímto jménem vyšel nyní jeho samostatný básnický svazček "Pustá Bělá. Fragmenty zapomenutého příběhu" (Praha 1994), jehož kvalitní verše potěší každého milovníka poezie.

Ve svém slavnostním referátu o Živagovi přiklonil se Honzík stejně jako Pasternak na vyšším vývojovém stupni k staršímu pojetí, které neoddělovalo poezii od prózy přísným předělem. I Pasternak volně přechází od "prozaické" řeči k řeči "vázané" a vše je pro něj poetické, protože v podtextu je všude poetično a v závěru románu nakonec vyvěrá širokým proudem na povrch. Pasternak označil svého Živaga za "geniálního diagnostika" (metaforicky naznačeno nejen nemocí, ale i lidí). Honzík by bylo možno označit za vynikajícího diagnostika tvůrčích osobností, zejména básnických. Starší literární vědci, odchovaní strukturální školou, byli dobrými typology různých forem liter. procesu (žánrů apod.) a dovedli autory do nich dobře zařazovat. Honzík jde o něco dál a vytváří na tomto pozadí zdařilé charakteristiky básnických osobností, které dobový rámeček a normy, jde-li o velké zjevy, skoro vždy překračují. V tom je jeho síla.

Radegast Parolek

Mezinárodní konference o žánrech na Masarykově univerzitě v Brně

Stává se již tradicí, že brněnští slavisté z Ústavu slovanských literatur a literární komparistiky filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně nezapomínají na to, aby v pravidelných intervalech uspořádali setkání domácích i zahraničních slavistů a především rusistů, kteří mají podobné odborné zájmy jako oni sami. A protože je již tradicí, že brněnská slavistika rozvíjí to,

co jí dali do vínku její zakladatelé, totiž především F. Wollman a R. Jakobson, není divu, že k těmto odborným disciplínám patří zejména široce a neortodoxně založená literárněvědná (ale i obecně uměnovědná) komparatistika a soustředění se na bádání v oblasti vývoje literárních žánrů, na genologii.

Nejinak tomu bylo i v září roku 1993, kdy se do Brna sjela téměř stovka badatelů nejen z České a Slovenské republiky, ale i Ruska, Ukrajiny, USA, Kanady, Japonska, Polska, SRN, Maďarska, Velké Británie na konferenci, jejímž hlavní pořadatelem byl výše zmíněný slavistický ústav spolu s americkou organizací IREX a s Českou asociací ruštinářů. Příležitostí, u které byla konference pořádána, se stalo 60. výročí zahájení činnosti Romana Jakobsona na Masarykově univerzitě v Brně, ale jakoby v duchu jakobsonovské všestrannosti a odporu vůči strnulosti, byl Jakobsonův odkaz pro většinu připravených příspěvků zařazených do programu konference i improvizovaných diskusních vystoupení skutečně pouze metodickým základem, který jejich autoři rozvíjeli a navazovali na něj.

Konference proběhla ve školícím středisku Masarykovy univerzity ve Šlapanicích u Brna po tři dny. Zahájilo ji plenární zasedání, které bylo speciálně věnováno Romanu Jakobsonovi a významu jeho odkazu pro současnou literární vědu i lingvistiku jako celek. Hlavní referát na tomto zasedání přednesl Th. Winner. Po úvodním zasedání následovala jednání ve dvou sekcích, které zasedaly paralelně. Naplněný program obou sekcí počítal i s diskusí, která se ukázala jako velice užitečná a plodná - různorodost témat, s nimiž jednotliví účastníci na konferenci přijeli, začínala po jisté době působit jako užitečná širší báze zejména pro diskusní vystoupení, která právě díky širšímu tematickému záběru nutila všechny účastníky k tomu, aby se vyjadřovali k tomu, co je pro literaturu pojímanou jako dynamický procesuální model podstatné a důležité - logicky a jaksi samozřejmě pak diskutující překračovali meze jednotlivých příspěvků, dílčích literárních a literárněteoretických problémů a epoch a snažili se dobrat právě toho, co je spojuje. A tak na fundované závěry jednotlivých referátů navazovy neméně fundované diskusní příspěvky, které posouvaly užší problematiku k obecnějším závěrům a dokládaly tak mimo vši pochybnost, jak důležité podobné vzájemné prezentování výsledků badatelských úsilí je.

Celá konference byla navíc provázána i společenským a kulturním programem, který prokázal, že literární vědci, z nichž mnozí se na konferenci v Brně setkali již potřetí, oceňují nejen možnost výměny odborných informací, ale mají živý zájem i o současné kulturní a společenské dění v naší republice.

Josef Dohnal